

РЕШЕНИЕ

№ 18232

гр. София, 29.09.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 26 състав, в публично заседание на 12.03.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Шишкова

при участието на секретаря Веселина Григорова, като разгледа дело номер **2072** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК) вр. чл. 46, ал. 1 вр. чл. 39а, ал. 1, т. 2 вр. чл. 41, ал. 1, т. 4 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ).
Образувано е по жалба на Б. Б. Е. Б., [дата на раждане] в [населено място], гражданка на Ирак, ЛНЧ [ЕГН], депозирана чрез пълномощник - адв. Т. И. – АК – София срещу Заповед № 5364з-267 от 24.01.2024 г. на директора на Дирекция „Миграция“ – МВР, с която на основание чл. 46, ал. 1 вр. чл. 44, ал. 1, т. 4 от ЗЧРБ, ѝ е наложена принудителна административна мярка - „Връщане до страната на произход – Ирак“.

В жалбата е застъпено становище за незаконосъобразност на оспорения административен акт поради допуснати нарушения на административно производствените правила - липса на мотиви и съществено ограничаване ефективното упражняване на правото на защита на жалбоподателката. Изложени са твърдения и за неправилно приложение на материално правни разпоредби и явно несъответствие на наложената принудителна мярка с целта на закона. Аргументирана е теза за нарушение на изискванията на чл. 34, ал. 1 и ал. 3 и чл. 35 от АПК, което е лишило жалбоподателката от възможността да участва лично в административното производство, включително и да даде информация от значение за изясняване на релевантните факти. Сочи се, че в конкретния казус не са налице основания за приложение на изключението по чл. 34, ал. 4 от АПК, което предполага спазване на общите правила и задължително надлежно уведомяване и обезпечаване на личното

участие на чуждия гражданин в производството. С позоваване на съдебна практика на ВАС е аргументирана тезата и за допуснато съществено нарушение на изискванията на чл. 14, ал. 2 и ал. 3 от АПК поради неучастието на преводач на разбираем за жалбоподателката език. В този аспект е посочено, че формалното отразяване в оспорения административен акт, че жалбоподателката се е запознала със съдържанието му на език, който владее, не може да санира допуснатото съществено нарушение на процесуалните правила, което е ограничило ефективното упражняване на правото ѝ на защита в административното производство. Твърди се и допуснато нарушение на принципа по чл. 44а, ал. 5 от ЗЧРБ доколкото в мотивите на оспорения административен акт липсва анализ относно това - представлява ли държавата по произход сигурна страна за жалбоподателката. В този аспект е посочено, че основанието за прекратяване на хуманитарния ѝ статут не е обусловено от отпадане на рисковете, отчетени в производството по предоставяне на международна закрила, а от формално установен период от време, през който не е била в РБългария. Твърди се, че допуснатите нарушения на административно - производствените правила ограничават и съда при извършване на проверката относно приложението на материалния закон, с оглед липсващата задължителна преценка на обстоятелствата по чл. 44, ал. 2 от ЗЧРБ, която е от значение за спазване на принципа по чл. 6, ал. 2 от АПК. От съда се иска да отмени оспорената заповед като неправилна и незаконосъобразна.

Искането в жалбата се поддържа от жалбоподателката и пълномощника ѝ и в съдебното заседание. В дадените лични обяснения пред съда със съдействието на преводач, владеещ езиците, които жалбоподателката е заявила, че ползва – арабски и английски език, се сочат причините за продължителния период на отсъствие от РБългария, включително и липсата на връзки с държавата по произход. Поставя се акцент върху факта, че жалбоподателката е родена в България и е приела християнската религия, което се сочи като рисков фактор относно опасността от преследване, включително и от прояви на унизително и/или нечовешко отношение в държавата ѝ по произход. Допълнителни аргументи в подкрепа на искането за отмяна на оспорения административен акт са изложени от пълномощника – адв. Т. И., САК в представените писмени бележки.

Ответникът, чрез процесуалния си представител – гл. юриск. Т., оспорва основателността на жалбата. Счита, че следва да бъде отхвърлена като неоснователна. На становище е, че административното производство е протекло при спазване на процесуалните правила, при условията на чл. 34, ал. 4 от АПК. Поставя акцент върху факта на отнетия хуманитарен статут и липсата на законно правно основание за пребиваване на жалбоподателката на територията на РБългария. Подробни съображения в подкрепа на становището за неоснователност на жалбата са изложени в представени по делото писмени бележки.

Софийска градска прокуратура не участва със свой представител в съдебното производство. Не се е възползвала и от възможността да изрази становище по жалбата, въпреки своевременното уведомяване за насроченото съдебно заседание.

Настоящият съдебен състав на Административен съд – София – град, след като обсъди приложените доказателства в административната преписка, приобщените в съдебното производство документи от административното производство по ЗУБ, в контекста на релевираните основания за отмяна на оспорения административен акт, съобразно правомощията си, прие за установено от фактическа и правна страна:

Жалбоподателката Б. Б. Е. Б. е [дата на раждане] в [населено място], гражданка е на Ирак, ЛНЧ [ЕГН].

С писмо рег. № ЦУ-04-188 от 23.01.2024 г., директорът на Дирекция „КМПД“ при Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет (ДАБ - МС) е уведомил директора на Дирекция „Миграция“ - МВР, че на 24.01.2024 г. с полет от Виена, на основание чл. 6, ал. 2 от Наредбата за отговорността и координацията на държавните органи, осъществяващи действия по административно сътрудничество при прилагане на Регламент Дъблин и Регламент Евродак, по искане на Република Австрия за обратно приемане ще бъде извършен трансфер към Република България на 4 лица граждани на Ирак, сред които и жалбоподателката Б. Б. (л. 15). В предоставената информация е отразено, че Б. Б. е подала молба за международна закрила в Република България на 19.10.2000 г. С Решение № 526 от 24.06.2003 г. на председателя на ДАБ – МС на чуждата гражданка е предоставен хуманитарен статут, който е прекратен с влязло в законна сила Решение № 6638 от 2019 г., което не е обжалвано. Уточнено е, че на основание чл. 17, т. 3 от Наредбата, Дирекция „Миграция“ е отговорна за извеждане на лицата от Република България.

На 24.01.2024 г. е оформен Приемо – предавателен протокол рег. № 5364р - 2189, с който въз основа на Заповед № 5364з-272 от 24.01.2024 г., издадена от директора на Дирекция „Миграция“, жалбоподателката е била настанена принудително в Специален дом за временно настаняване на чужденци, с оглед обезпечаване изпълнението на наложената ѝ, с обжалваната в настоящото производство заповед, принудителна административна мярка (ПАМ) по чл. 41, т. 4 от ЗЧРБ (л. 14).

Директорът на Дирекция „Миграция“ е издал оспорената Заповед № 5364з-267 от 24.01.2024 г., с която на основание чл. 44, ал. 1 във вр. чл. 41, т. 4 от ЗЧРБ, е наложил на чуждата гражданка ПАМ по чл. 39а, т. 2 от ЗЧРБ – „Връщане до страна на произход – Република Ирак“, въз основа на Предложение на началника на отдел „ПНМ“ при Дирекция „Миграция“, рег. № 5364р-2207 от 24.01.2024 г. (л. 11) и предоставена информация от ДАБ – МС за влязло в сила Решение № 6638/26.11.2019 г. на председателя на ДАБ (л. 86 – л. 87), с което на основание чл. 78, ал. 5 във вр. чл. 17, ал. 1, т. 2 от ЗУБ, е прекратен предоставен с Решение № 526 от 24.06.2003 г. хуманитарен статут на гражданката на Ирак - Б. Б. Е. Б..

В Предложението, на което се е позовал административният орган е посочено, че е налице основанието по чл. 34, ал. 4 от АПК „...решението не търпи отлагане, за да се защитят важни държавни и обществени интереси, свързани със запазване на обществения ред.“.

Административният орган е уведомил Посолството на Република Ирак в РБългария за наложените принудителни административни мерки, на основание чл. 41, т. 4 във вр. чл. 39а, т. 2 от ЗЧРБ, по отношение на жалбоподателката, а и на родителите ѝ – Б. Б. Е. и Б. С. Яко, чийто хуманитарен статут също е прекратен (л. 17). Поискано е съдействие от дипломатическото представителство за потвърждаване на самоличността на лицата и издаване на документи за пътуване, с които да напуснат територията на РБългария.

Резултатите от проведената среща на жалбоподателката и родителите ѝ с представители на Посолството на Република Ирак са отразени в Докладна записка рег. № 5364р – 4722 от 15.02.2024 г. (л. 19 – л. 20). Посочено е, че семейството на жалбоподателката категорично е отказало да напусне доброволно територията на

РБългария и да се върне в Ирак, включително и да окаже необходимото съдействие за издаване на документи за пътуването им. Уточнено е, че към момента на провеждане на срещата, синът на семейството – Е. Б. Е. е кандидат бежанец в Република България. В съдебното производство бяха приобщени документите, приложени към административната преписка на ДАБ – МС по повод на молбата за закрила, подадена на 19.10.2000 г. от майката на жалбоподателката – С. Яко Б. (л. 30 – л. 113), която е потърсила убежище в РБългария лично за себе си и за очакваното от нея дете (л. 37 – л. 38). Жалбоподателката Б. Б. Е. Б. е [дата на раждане] в [населено място] (л. 41).

С Решение № 5414 от 14.05.2002 г. (л. 47), издадено от председателя на Агенцията за бежанците при Министерски съвет, на основание чл. 56, ал. 1, т. 4 вр. чл. 10 от ЗУБ (ред. ДВ, бр. 53/99 г. отм. § 2 ПЗР на ЗУБ – ДВ, бр. 54/31.05.2002 г.), на Б. С. Яко и детето ѝ Б. Б. Е. Б. е предоставена хуманитарна закрила за срок от една година, а година по – късно - с Решение № 526 от 24.06.2003 г. (л. 50 – л. 51) и хуманитарен статут, на основание чл. 75, ал. 1, т. 3 вр. чл. 9, ал. 1 от ЗУБ.

На 27.05.2019 г. по Предложение рег. № 4379 от 30.04.2019 г. на интервюиращ орган при ДАБ – МС, с Решение № 3238 на председателя на ДАБ – МС е образувано производство за прекратяване на хуманитарния статут на жалбоподателката. В мотивите на административния акт е посочено, че на 20.06.2013 г., т. е. почти 6 години по-рано, е изтекла валидността на издадените ѝ документи за самоличност. Констатирано е, че за този продължителен период не са предприети действия за подмяна на документите. Прието е, че проявеното бездействие следва да се възприеме като волеизявление, по смисъла на чл. 17, ал. 1, т. 2 от ЗУБ, че жалбоподателката ще се ползва от закрилата на държавата си по произход, а с оглед и на данните, че към момента на постановяване на решението, не се е намирала на територията на РБългария и, че не желае да се ползва от предоставената ѝ международна закрила.

Представено е становище от директора на Специализирана дирекция „М – ДАНС“, рег. № М – 9934 от 03.07.2019 г., в което е отразено, че не се възразява да бъде прекратена предоставената на гражданката на Ирак Б. Б. Е. Б. международна закрила в РБългария (л. 73). С Решение № 6638 от 26.11.2019 г., позовавайки се на данните, че след регистрираното на 29.09.2012 г. напускане на територията на България, жалбоподателката не се е завърнала в страната, председателят на ДАБ – МС, на основание чл. 17, ал. 1, т. 2 от ЗУБ, е прекратил предоставения ѝ хуманитарен статут.

Към преписката е приложено и Решение № 8 – ОК от 23.02.2024 г. (л. 99 – л. 100), с което интервюиращ орган при ДАБ – МС е допуснал до разглеждане в производство по предоставяне на международна закрила, последваща молба, депозирана от жалбоподателката Б. Б. на 06.02.2024 г., заведена с рег. № 4379.

С Молба от 20.02.2024 г. пълномощникът на жалбоподателката – адв. Т. И., САК е представил доказателства относими към установяване на релевантни за бежанската история обстоятелства.

В настоящото производство от пълномощника се представиха Свидетелство за принадлежност към католическата църква (л. 116) и валидно издаден документ от ДАБ – МС, в който е отразен настоящият адрес на жалбоподателката в [населено място] (л. 117).

Оспорената в настоящото съдебно производство Заповед е връчена на чуждата гражданка в деня на издаването ѝ - на 24.01.2024 г., непосредствено след трансфера ѝ от Австрия, без присъствие на преводач, но със саморъчно отразяване „Разбирам написаното“.

Страните не спорят по така описаните факти, послужили като основание за издаване на обжалвания административен акт.

Жалбата е процесуално допустима. Подадена е от надлежна страна – адресат на акта, при наличие на правен интерес, по смисъла на чл. 147, ал. 1 от АПК, а с оглед основанията за приложение на хипотезата на чл. 161, ал. 1 от АПК, дължащи се на ограничените възможности на жалбоподателката да упражни ефективно правото си на защита, включително и правото си на достъп до защитник в периода непосредствено след трансфера, съдът счете, че жалбата е съобразена и с преклузивния срок, визиран в разпоредбата на чл. 149, ал. 1 от АПК, към който препраща нормата на чл. 46, ал. 1 от ЗЧРБ.

Разгледана по същество, жалбата е ОСНОВАТЕЛНА.

Оспореният индивидуален административен акт – Заповед рег. № 5364з - 267/24.01.2024 г. е издаден от компетентен орган – директор на Дирекция „Миграция“ – МВР, в кръга на правомощията му по чл. 44, ал. 1 от ЗЧРБ. Спазени са изискванията на чл. 59, ал. 2 от АПК за форма и съдържание. Посочено е релевантно фактическо основание за прилагане на принудителната мярка – влязло в сила решение на председателя на ДАБ – МС за прекратяване на хуманитарен статут в Република България, което е отразено и в предложението на началника на отдел „ПНМ“ – Дирекция „Миграция“ рег. № 5364р-2207 от 24.01.2024 г.

Формалното наличие на предпоставките, визириани в чл. 41, т. 4 от ЗЧРБ, с оглед спецификата на конкретния казус, с основание се сочи от процесуалния представител на жалбоподателката за недостатъчно, за да обоснове законосъобразно прилагане на принудителната мярка по чл. 39а, т. 2 от ЗЧРБ.

Разпоредбата на чл. 44, ал. 2 от ЗЧРБ задължава компетентните органи по чл. 44, ал. 1 от ЗЧРБ да отчетат и обстоятелства като категории уязвими лица, наличие на производства по ЗУБ или на производства за подновяване на разрешение за пребиваване или друго разрешение, предоставящо право на пребиваване, съществуващи семейни, културни и социални връзки и с държавата по произход. Изпълнението на това задължение е гаранция за обективност на преценката за съответствие на конкретната принудителна административна мярка с целта на закона. Изясняването на посочените относими факти има значение и за установяване на съществуването или несъществуването на желание, включително и за демонстрирано намерение за трайно установяване на територията на страната, ако са предприети действия за търсене на международна закрила, особено, с оглед на предоставения и ползван в продължителен период от време хуманитарен статут (повече от 10 години) от членовете на цялото семейство – жалбоподателката, нейните родители и по-малкия ѝ брат.

Конкретиката на настоящия казус сочи, че именно тези допълнителни факти, имащи съществено значение за приложението на мярката по чл. 39а, т. 2 от ЗЧРБ, не са били изяснени от административния орган непосредствено преди издаване на оспорената заповед.

Жалбоподателката е била лишена от възможност да упражни ефективно правото си на защита с участието на преводач от разбираем за нея език и на пълномощник, упражняващ адвокатска професия. Позоваването на нормата на чл. 34, ал. 4 от АПК, посредством възпроизвеждането ѝ в мотивите на предложението, не може да замести, както с основание се сочи в жалбата, липсата на мотиви, които налагат ограничаването на правата на жалбоподателката в започнатото административно

производство, включително лишаването ѝ от възможността да изрази становище относно събраните доказателства, както и да направи писмени искания и/или възражения. Констатираното нарушение е съществено, доколкото е лишило жалбоподателката от основната процесуална гаранция на правото ѝ на защита в административното производство – да даде обяснения относно причините за напускането на страната, продължителният период на отсъствие, връзките ѝ с близки и роднини в държавата по произход, включително и да поиска събиране на нови доказателства относно тези факти, които наред с останалите, е следвало да бъдат подложени на задълбочен анализ от административния орган при вземане на решението за налагане на съответни и на принципа по чл. 6 от АПК принудителни административни мерки.

Ангажираните в настоящото съдебно производство доказателства за започнато и неприключено производство по ЗУБ по последваща молба за закрила от жалбоподателката, категорично сочат на неизпълнено задължение от административния орган за събиране на данни, относими към спазване принципите на чл. 44а, ал. 5 от ЗЧРБ и чл. 6, ал. 2 от АПК. Спазването на тези изисквания, макар да е част от оперативната самостоятелност, е абсолютно задължително за обезпечаване на законосъобразно провеждане на производството по налагане на принудителни административни мерки, по реда на ЗЧРБ.

Вярно е, че императивът на чл. 142, ал. 1 от АПК, задължава преценката за материална законосъобразност на административния акт да се извърши към момента на издаването му, но представените доказателства от пълномощника на жалбоподателката, включително приложените към преписката на ДАБ – МС за неприключило производство по реда на ЗУБ за предоставяне на международна закрила, по приета за допустима последваща молба, предпоставят приложението на изключението по чл. 142, ал. 2 от АПК. Позитивното решение на така отправеното искане, би се явило нов, релевантен за настоящия правен спор факт, който не е бил предмет на обсъждане от административния орган при вземане на решението за налагане на принудителната административна мярка по чл. 41, т. 4 във вр. чл. 39а, т. 2 от ЗЧРБ.

Общата норма на чл. 44, ал. 2 от ЗЧРБ е приложима към всяка от предвидените в чл. 39а, ал. 1 от ЗЧРБ принудителни административни мерки. Затова и липсващата преценка в мотивите на оспорения акт, доколко приложената мярка по чл. 41, т. 4 от ЗЧРБ се явява пропорционална на изискванията на чл. 5 б. “б” от Директива 2008/115/ЕО от 16.12.2008 г. относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите – членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни, както и на гарантираните и от нормите на КЗПЧОС права, в конкретния казус обосновава законосъобразността на административния акт.

Изложеното дава основание на настоящия съдебен състав да приеме, че поради наличие на отменителните основания по чл. 146, т. 3, т. 4 и т. 5 от АПК обжалваната Заповед, издадена от директора на Дирекция „Миграция“ - МВР, с която на Б. Б. Е. Б. е наложена принудителна административна мярка по чл. 41, т. 4 от ЗЧРБ - „Връщане до страна на произход – Ирак“ следва да бъде отменена.

Мотивиран от изложеното, съдът

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ Заповед № 5364з - 267/24.01.2024 г. на директора на Дирекция „Миграция“ - МВР, с която на Б. Б. Е. Б., [дата на раждане] в [населено място], гражданка на Ирак, ЛНЧ [ЕГН] на основание чл. 46, ал. 1 вр. чл. 44, ал. 1, т. 4 вр. чл. 39а, т. 2 от ЗЧРБ е наложена принудителна административна мярка - „Връщане до страната на произход – Ирак“.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд на РБългария в 14-дневен срок от съобщението на страните.

СЪДИЯ: